

Nr 152.

Av fru Nordgren och fru Östlund, om upphävande av all tull å frukt.

Bland de nyheter, årets statsverksproposition har att bjuda på, torde det särskilt vara en som hälsats med tillfredsställelse, inte allenast av de svenska husmödrarna utan jämväl av alla vänner av en förbättrad folkhälsa, nämligen den om tullarnas fullständiga slopande beträffande citroner, torkade plommon och sviskon samt dess försättande ur funktion sju av årets månader i fråga om färska äpplen och päron. Säkerligen skulle tillfredsställelsen varit ännu större om finansministern tagit steget fullt ut och helt slopat tullarna å all frukt såväl färsk som torkad sådan.

Ty det är icke allenast fullt riktigt vad finansministern i propositionen framhållit, att färsk frukt under senaste tid i allt större omfattning ingår bland allmänna förbrukningsartiklar och att den för folkhälsan spelar en betydande roll, utan man torde rent av kunna våga det påståendet, att frukt, som tidigare varit en lyxartikel, förbehållen de bättre situerade i samhället, numera övergått att bli en nödvändighetsvara. Det har också under senare tider genom läkarevetenskapen konstaterats, att förtärandet av frukter och bär, särskilt under den solfattiga årstiden, är en absolut nödvändighet, om kroppens behov av vitaminer skall kunna tillgodoses, och gäller detta framför allt det uppväxande släktet.

Bland de frukter, som spela en särskilt stor roll ur folkhälsans synpunkt, torde främst kunna nämnas apelsiner. Det är därför att beklaga, att det icke för denna frukt liksom för citroner föreslagits fullständig tullfrihet, då ju dessa frukter kunna jämställas i så måtto, att tullar å desamma måste betraktas som rena finanstullar. Den minskning i statsinkomsterna, som skulle uppstå genom apelsintullens upphävande, torde kunna anses komma att uppvägas av den förbättring i folkhälsan, som en ökad apelsinkonsumtion skulle medföra.

Som stöd för detta mitt förmodande ber jag att få anföra ett par uttalanden från auktoritativt håll, som framfördes vid en av Dagens Nyheter sistlidne oktober företagen rundfråga bland fackmän på det dietiska området angående den roll, sydfrukterna kunna anses spela för folkhälsan. Sålunda framhöll bl. a. överläkaren vid Maria sjukhus i Stockholm, d:r Josua Tillgren, efter att ha påpekat det konstaterade faktum, att det råder vitaminbrist i stora delar av vårt land, särskilt norröver, att han ansåg apelsinperioden på våren vara

synnerligen värdefull ur hälsosynpunkt och för avhjälpandet av nämnda brist. Han betonade därvid, att det först och främst är de mest försummade magarna, alltså de mindre bemedlades, som behöva vitamintillskott, och att tullen på sydfrukter är mest osympatisk därför att den hårdast drabbar dessa kategorier av vårt folk.

En annan läkare, d:r K. Wejdling på Epidemisjukhuset, som ägnat vitaminproblemet ett ingående studium, anförde att han, utan att vilja göra sig till tolk för någon vitaminmani, dock höll för troligt, att vi under vintermånaderna inte få tillräckligt av C-vitaminer, men att härvidlag en apelsin om dagen vore ett säkert skydd mot vitaminbrist. Näst tomater, vilka stå främst på skalan då det gäller vitamininnehåll, kommer apelsiner, och vad som kan göras för att förbilliga dessa, ansåg d:r W. vara av oerhört stor betydelse, så länge vi ej själva året om kunna producera produkter med motsvarande vitaminvärde. Kunna vi göra detta, t. ex. genom utnyttjande av billig elektricitet i Norrland för vissa odlingar, så vore det givetvis ur nationalekonomisk synpunkt att föredraga. Men under tiden måste apelsinimporten ha en mycket stor betydelse ur hälsosynpunkt, betonade även denna läkare.

Naturligtvis kan det sägas, att en ökad import av frukt kommer att inverka menligt för den inhemska fruktodlingen. Men en kraftig propaganda för ökad fruktkonsumtion och de möjligheter till en dylik ökning, som ligga i ett förbilligande av denna vara, torde indirekt komma även den svenska fruktodlingen tillgodo.

I anslutning till vad sålunda här ovan anförts, vilja undertecknade hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att nu utgående tullsatser å apelsiner, citroner, färska äpplen, päron och plommon samt torkade plommon, sviskon, russin, aprikosor, persikor och s. k. blandad frukt måtte helt bortfalla.

Stockholm den 21 januari 1929.

Olivia Nordgren.

Agda Östlund.